

Katovice, 14. 6. 2026

Prof. Grzegorz Hańderek

Akadémia výtvarných umení v Katovicích

Stanovisko oponenta v habilitačnom konaní magistra umenia Rastislava Sedlačíka, doktora umenia – vedúceho Katedry maliarstva Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave.

Rastislav Sedlačík je umelec s pevným postavením v oblasti umenia. Jeho umelecká dráha, ktorej smer zvyčajne vedie naprieč zaužívanými cestami, mu otvára obzor, ktorý mu umožňuje budovať pohľad na realitu z rôznych uhlov – mimo schém a (aj akademickej) disciplíny. A práve súhrn týchto pohľadov mu zrejme umožňuje vidieť svet v dobe, keď je tvorba obrazov bežným spôsobom chápania sveta.

Zdá sa, že základom umeleckej osobnosti a otvoreného postoja habilitanta je jeho všestranné vzdelanie, ktoré zahŕňa tak oblasť dizajnu, ako aj vizuálne umenie: Liceum užitých umení v Topolčanoch, so špecializáciou na – Umelecké spracovanie keramiky a porcelánu, : Stredná škola úžitkového umenia v Topolčanoch, špecializácia – Umelecké spracovanie keramiky a porcelánu. Bakalárske štúdium na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave (v ateliéri keramiky – doc. Lúcia Vydrová), študentský výmenný pobyt na Univerzite Houston-Clear Lake v Spojených štátoch, magisterské štúdium na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave, tentoraz však na Katedre maliarstva a napokon doktorandské štúdium na materskej vysokej škole pod vedením školiteľa prof. Ivana Csudaia, zakončené titulom doktor umenia v roku 2011.

Umelecké dielo Rastislava Sedlačíka je vzhľadom na obdobie, na ktoré sa vzťahuje je priložená dokumentácia a je potrebné ho hodnotiť ako impozantné tak z kvantitatívneho, ako aj z kvalitatívneho hľadiska. Sedlačík patrí medzi aktívnych tvorcov, čo potvrdzuje jeho prítomnosť na medzinárodnej umeleckej scéne a poukazuje na významnú úlohu, ktorú zohráva nielen na slovenskej scéne súčasného umenia. V súvislosti s vypracovaným posudkom v habilitačnom konaní spomeniem len niekoľko z nich.

V predloženej dokumentácii nájdeme mnoho umeleckých úspechov medzinárodného významu. Vzhľadom na najnovšie výstupy k nim bezpochyby patrí monografická výstava „Rasťo Sedlačík: LandSKaping 2015_2022“, ktorá bola prezentovaná v Centre súčasného umenia v Toruni v roku 2022, ako aj účasť na prestížnych skupinových výstavách doma i v zahraničí, medzi inými na významnej generáčnej edícii Triennale d'arte di Milano 11., Zlínsky salón / Život umelca v Národnej galérii výtvarného umenia v Zlíne, Zlín v Českej republike v roku 2023, či medzinárodný projekt Jeune Creation Europeenne Biennale súčasného umenia prezentovaný v rokoch 2010–2011 v Montrouge v Paríži, Hospitalet de Barcelone, Janove, Salzburgu, v Pécsi v rámci Európskeho hlavného mesta kultúry v roku 2010 alebo v Klaipėde.

Sedlačík je autorom mnohých významných samostatných výstav – stojí za to spomenúť aspoň niektoré z nich: 1:1 / Rastislav Sedlačík a Martin Sedlák, Galéria Medium, Bratislava [2003]; Part of 04_05, Galéria Linea, Bratislava.

Sedláček je autorom mnohých významných samostatných výstav – stojí za to spomenúť aspoň niektoré z nich: 1:1 / Rastislav Sedláček a Martin Sedlák, Galéria Medium, Bratislava [2003]; Part of 04_05, Galéria Linea, Bratislava [2005]; Air de Paris, Galéria Enter, Bratislava [2010]; Montrouge 2010–2011 / J. Mrvová a R. Sedláček, Galéria Francúzskeho inštitútu v Bratislave, Bratislava [2011]; Mesto & periféria, Tranzit, Bratislava [2011]; Banonymne, Galéria SODA, Bratislava, [2012]; Portrét krajiny, hosť M. Rosmany, PRFR / Zlaté triesky, Bratislava, [2015]; Slavnostné zasunutie do regálu, Photoport, Bratislava, [2016]; Krajina dneSKa, Východoslovenská galéria, Košice, [2017]; MestSKa krajina lab., Galéria Cin Cin, Bratislava, [2018]; RS 18192020, Mestská galéria v Rimavskej Sobote, Rimavská Sobota, [2020]; Xerox Poetry, Station Contemporary Art Gallery, Bratislava, [2021], ZA malbou / Behind the Painting (collateral damage), Považská galéria umenia, Žilina, [2022], Invisible Order, Galéria Sumec, Škola dizajnu, Levská cesta 21, Bratislava, [2023], After 2022 / From the Ashes and Dust of the Colorful Past, Nova Vlna, Trenčín, [2023]; Expanded Reunion, White & Weiss Gallery, Grosslingova 50, Bratislava, [2026]

Zároveň ako účastník skupinových výstav prezentuje svoje diela v renomovaných inštitúciách doma i v zahraničí – napr.: Contemporary Slovak Painting, Galerie hlavného mesta Prahy, Praha, Česko [2005]; V. Zlinský salón mladých, KGVU: Dum umeni v Zlíne, Zlín, Česko [2009]; Selection 11.1, Galéria Václava Špaulyho, Praha, Česko [2009]; Drawing as Thinking, Galéria U Dobrego pastyre, Brno, Česko [2010]; Septembrová kolekcia (mladé slovenské maliarstvo), Galéria Caesar, Olomouc, Česko [2011]; ČO JE SÚČASNÝ OBRAZ?, KGVU: Dum umenf v Zlfnie, Zlrn, Česko [2017]; Problém troch telies, autori: Matej Fabian – Dominik Hlinka – Rastislav Sedlacfk, Staromestské kultúrne centrum, Pisztořský palác, Bratislava [2025]; Projekt nedostatočnej umeleckej kvality, Kunsthalle Košice, [2025]/

Pri tejto príležitosti stojí za to zdôrazniť aj význam Sedláčikovho angažovania sa v „umeleckej činnosti“ nielen pre vlastnú potrebu, ale – častejšie – pre potreby iných: kurátorská a koncepcná práca, realizácia projektov v rámci grantov a štipendií tvoria veľmi rozsiahlu oblasť jeho pôsobenia. Habilitant je tiež autorom kritických textov, a to tak vo forme autokomentárov, ako aj v súvislosti so súčasnou problematikou oblasti umenia, ktorej sa venuje. Vynikajúcim príkladom môže byť napríklad monografia vydaná v roku 2015 „Rastislav Sedlacčík: maľba, kresba, objekt, postprodukt 2004 – 2015“. Dôležitou súčasťou tvorivej činnosti Rastislava Sedlačíka sú aj jeho kurátorské aktivity a tvorba koncepcií a realizácia veľmi významných výstav, ako napríklad v rámci Bienále súčasného umenia alebo Bienále architektúry, ktoré pripravoval pre Slovenskú národnú galériu, pre ZAHORIAN & VAN ESPEN, Carlton Savoy, White & Weiss Gallery, Hangar, Tranzit ateliery a ďalších.

Predmetom samostatnej analýzy činnosti Rastislava Sedlačíka je jeho angažovanosť v prospech svojej materskej vysokej školy, s ktorou je profesionálne spojený od roku 2007 – najskôr ako externý lektor, ktorý viedol okrem iného kurzy a programy zamerané na základy maliarstva pre študentov odborov výtvarného umenia či grafiky. Od roku 2021 je Sedlačík vedúcim ateliéru

3EAM (Tretí rozšírený ateliér maliarstva), ktorý vedie spolu so svojím asistentom Mgr. art. Matejom Fabianom, ArtD. Od roku 2023 zastáva aj funkciu vedúceho Katedry maliarstva.

Program ateliéru, ktorý vedie Sedlačík jasne korešponduje s jeho autorským pohľadom na umenie chápané ako otvorená forma, pole experimentovania a prelínania umenia s prirodzeným prostredím človeka. Sedlačík vníma súčasné maliarstvo „ako ‚hybridnú‘ prax vzhľadom na spájanie a miešanie mnohých spôsobov reprezentácie a technologických postupov“. Toto médium, ponorené do aktuálnej problematiky, kladie dôraz nielen na nutnosť nadobudnutia príslušných kompetencií, ale aj – a možno predovšetkým – na formovanie kritických a tvorivých postojov študentov voči okolitej realite. Ako píše vo svojom autokomentári: „Samotný proces oboznamovania sa s týmito možnosťami, hodnotami a pozíciami maliarskeho média prináša rad potenciálnych trajektórií, ktoré tvoria hlavnú líniu výučby.“

Veľké uznanie si zasluhuje angažovanosť Rastislava Sedlačíka v rozvoji Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave, najmä v oblasti zdokonaľovania a propagácie vzdelávacej ponuky prostredníctvom tvorby koncepcií študijných programov a učebných plánov, ako aj realizácie stratégie internacionalizácie. Sedlačík často prezentuje výsledky práce katedry maliarstva a témy súvisiace s didaktikou a umeleckou praxou. Na tento účel aktívne využíva mobilitné programy a rezidenčné pobyty, pričom organizuje početné workshopy a prednášky za účasti pozvaných hostí.

Prejavom uznania kompetencií Sedlačíka bolo pozvanie do rôznych hodnotiacich komisií, ako napríklad pri projektoch výstav reprezentujúcich Česko a Slovensko na 61. bienále umenia v Benátkach, či pri projektoch v rámci grantového systému KEGA. V roku 2018 získal prestížnu Cenu Rady Galérií Slovenska, kde obsadil 3. miesto za odborný projekt týkajúci sa architektúry a dizajnu výstavy „Rastislav Sedlačík, Marcel Bencfk, Noro Lacko: Krajina dneSKa“ vo VSG.

Zdá sa, že práve toto rozsiahle zázemie, ktoré tvorí všestranné vzdelanie a rozmanité profesionálne skúsenosti, ho oslobodzuje a chráni pred ortodoxiou. V tomto zmysle, ako si dovoľím predpokladať, sa aj maliarstvo stalo súčasťou záujmov umelca nielen ako prostriedok vyjadrenia, ale aj ako rámec média, ktorého odolnosť si vyžaduje overenie.

Pravdepodobne práve preto sa maľba už nejaký čas začala vytrácať z obrazu – zdôrazňujúc svoju materialitu, paradoxne sa snaží v nej rozpustiť, pričom však nestráca nič zo svojej hustoty. Vďaka týmto postupom sa priestor, ktorý si maľba prisvojila, stáva niečím oveľa zložitejším než len trojrozmerným obrazom. Stáva sa abstraktným a nejednoznačným miestom. Odhaľovaním svojho potenciálu vnáša pocit chaosu a neistoty. Žijúc v symbióze, vytvára z nej úplne iný poriadok. Sedlačík nás konfrontuje nie toľko s priestorom, ako skôr s vlastným pohľadom – vzdialeným od publicistiky či priameho zapletenia sa do reality. Je to skôr akási vizuálna poézia – zaujatie určitého tvorivého postoja voči tomu, čo sa deje. Bez ohľadu na to, či sa proces vyvíja podľa nejakého vopred stanoveného scenára alebo bez neho. Maľba (umenie) Sedlačíka sa nezaujíma o povrch javov, ale chce byť skôr spojivom reality. Vytvára sa bez nároku na nadčasovosť či dokonca trvalosť.

Sedlačík sa zaujíma o krajinu, ktorá nie je idylou – ide zvyčajne o pole konfliktov, stretu záujmov, aspirácií a úsilí, odraz miestnych sociálnych, ekonomických, mentalitou a globálnymi vplyvmi –

hľadá pre neho novú perspektívu, nový rozmer, pričom spája svojským spôsobom vnútro a vonkajšok na každej úrovni významov. Ikonografia dedičstva transformácie sa nachádza niekde medzi každodennosťou a umením, medzi ikonou a dokumentom, medzi skanzenom a čakárňou (medzi bývalou funkciou a funkciou, ktorá ešte nie je presne definovaná, najčastejšie provizórnou). Umelcovi sa podarilo vyvinúť stručný, charakteristický a zároveň veľmi obsiahly jazyk, v ktorom sa stretávajú rôzne spôsoby myslenia. Zmenou kontextu sa prvky, ktoré Sedlačíka začleňuje, premieňajú na niečo úplne iné, čo sa odpútava od svojej pôvodnej funkcie. Vytvorené z poškodených častí nás nútia pozeráť sa „cez fragment“. Tým pádom možno jeho maliarstvo vnímať ako „materiálnu realitu“, ktorá sa nachádza vo fáze neustáleho tvorenia a ničenia. Ak hľadáme súvislosti s ikonografiou krajinárskych maliarov, najviac sa približujú k romantickej nostalgii a kráse ruín, hoci tu nájdeme aj modernistické aspirácie či utópie racionálne plánovaných priestorov, prejavujúce sa prostredníctvom rozpoznateľného výtvarného kódu ponoreného do domáceho rezervoára dobre známych foriem éry, v ktorej vyrastal. Nájdeme tu aj chaos a nepredvídateľnosť, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť a nepredvídateľnosť, ktoré predstavujú neoddeliteľný rozmer autentického bývania.

Prostredníctvom určitých zásahov a úprav v existujúcej realite alebo v realite špeciálne pripravenej pre dané miesto Sedlačík premieňa fyzický priestor na mentálny priestor. Krajina, ktorá plynule prechádza do podoby zátišia, žije svojím vlastným životom, čím spôsobuje, že realita prestáva byť samozrejmá.

To, čo je na Sedlačíkových obrazoch najzaujímavejšie, sú okraje – ich neostrá línia, ich prerušovaná línia. Kategória maliarstva – ak máme použiť slová Rossalind Krausovej – sa tu natiahla, zmiešala, skrútila, čím demonštruje svoju mimoriadnu pružnosť, aby pojala všetko, čo je potrebné / nevyhnutné. Prostredníctvom Sedlačíkovej tvorby vnímame priestor v procese a presviedčame sa, že na jeho opis je vhodnejšie používať slovesá, zbavené podstatných mien s ambíciou zastaviť, znehybniť či kontrolovať.

Tieto provizórne a dočasné inštalácie z recyklovaných materiálov v sebe skrývajú možnosť (a dávajú nádej), že sa môžu stať niečím iným. Nie čímkoľvek, ale niečím, čo pre nás predstavuje znamenie možnosti existencie. Sú potenciálne vďaka svojej schopnosti premeniť sa. Tieto počiatočné formy niekedy nesú stopy dekonštrukcie – podliehajú analýze času, ktorý ich rozložil na fragmenty. Vidíme teda veci nie také, aké sú, ale aké sa mohli stať. Majú slobodu byť tým, čím sú – nie náhradou ani reprezentáciou niečoho iného. Niekedy sa vnútro preniesie von alebo (možno ešte častejšie) naopak. Vždy je to však zvláštny priestor naplnený predstavivosťou a citlivosťou, myšlienkami a emóciami. Čo s nimi možno urobiť – myslím si, že predovšetkým sa do nich vcítiť a myslieť nimi.

Vzhľadom na umelecké, vedecké a organizačné úspechy magistra umenia Rastislava Sedlačíka, dr. umenia, jeho vášeň, angažovanosť a energiu plne odporúčam udeliť mu titul docent v odbore Výtvarné umenie.

Katowice, 14.06.2026

Prof. Grzegorz Hańderek
Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach

**Opinia oponenta w postępowaniu habilitacyjnym mgr. sztuki Rastislava Sedláčka, dr. sztuki –
Kierownika Katedry Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych i Designu w Bratysławie.**

Rastislav Sedláček jest twórcą o ugruntowanej pozycji w polu sztuki. Jego artystyczna ścieżka, której kierunek podąża zazwyczaj w poprzek ustalonych szlaków, roztacza przed nim horyzont, który pozwala budować ogląd rzeczywistości z różnych punktów widzenia – poza schematem i (również akademicką) dyscypliną. I to chyba właśnie suma tych punktów widzenia pozwala mu zobaczyć świat w czasach, kiedy tworzenie obrazów jest powszechnym sposobem rozumienia świata.

Wydaje się, że fundament osobowości artystycznej i otwartej postawy Habilitanta stanowi jego wszechstronne wykształcenie, które obejmuje zarówno obszar projektowania, jak i sztuk wizualnych: Liceum Sztuk Użytkowych w Topoľčanach, na specjalizacji – Artystyczne Przetwarzanie Ceramiki i Porcelany. Studia licencjackie w Akademii Sztuk Pięknych i Projektowania w Bratysławie (w Pracowni Ceramiki – doc. Ivica Vydrová), wymiana studencka na Uniwersytecie Houston–Clear Lake w Stanach Zjednoczonych, studia magisterskie w Akademii Sztuk Pięknych i Projektowania w Bratysławie, tym razem jednak w Katedrze Malarstwa i Innych Mediów, wreszcie studia doktoranckie w macierzystej uczelni pod kierunkiem promotora: prof. Ivana Csudaia, zakończone tytułem doktora w 2011 roku.

Dorobek artystyczny Rastislava Sedláčka, biorąc pod uwagę okres sprawozdawany w załączonej dokumentacji, trzeba ocenić jako imponujący zarówno pod względem ilościowym, jak i jakościowym. Sedláček należy do twórców aktywnych, co potwierdza jego obecność na międzynarodowej scenie artystycznej i wskazuje na znaczącą rolę, jaką odgrywa nie tylko na słowackiej scenie sztuki współczesnej. Na okoliczność sporządzonej opinii w postępowaniu habilitacyjnym wymienię sygnałnie tylko kilka z nich.

W przedłożonej dokumentacji znajdziemy wiele osiągnięć artystycznych o międzynarodowym znaczeniu. Biorąc pod uwagę ostatnie dokonania, należy do nich bez wątpienia zaliczyć monograficzną wystawę „Rasťo Sedlačík: LandSKaping 2015_2022” prezentowaną w Centrum Sztuki Współczesnej w Toruniu w 2022 roku, a także udział w prestiżowych wystawach zbiorowych w kraju i zagranicą m.in. ważna pokoleniową edycję Triennale Dům umění II., Zlínský salon / Život umelca, w Krajowej Galerii Sztuk Pięknych w Złinie, Zlín w Czechach w 2023 roku, czy międzynarodowy projekt Jeune Création Européenne Biennale Sztuki Współczesnej prezentowany w latach 2010-2011 Montrouge w Paryżu, Hospitalet w Barcelonie, Genui, Salzburgu, w Pécs w ramach Europejskiej Stolicy Kultury w 2010, czy w Kłajpedzie.

Sedlačík jest autorem wielu wystaw indywidualnych o istotnym znaczeniu – warto tu wspomnieć choćby kilka z nich: 1:1 / Rastislav Sedlačík i Martin Sedlák, Galéria Medium, Bratysława [2003]; Part of 04_05, Galéria Linea, Bratysława [2005]; Air de Paris, Galéria Enter, Bratysława [2010]; Montrouge 2010—2011 / J. Mrvová i R. Sedlačík, Galéria Francúzskeho inštitútu w Bratysławie, Bratysława [2011]; Mesto & periféria, Tranzit, Bratysława [2011]; Banonymne, Galéria SODA, Bratysława, [2012]; Portrét krajiny, gość M. Rosmány, PRFR / Zlaté triesky, Bratysława, [2015]; Slávnostné zasunutie do regálu, Photoport, Bratysława, [2016]; Krajina dneSKa, Východoslovenská galéria, Koszyce, [2017]; MestSKá krajina lab., Galéria Čin Čin, Bratysława, [2018]; RS 18192020, Mestská galéria w Rimavskej Sobocie, Rimavská Sobota, [2020]; Xerox Poetry, Station Contemporary Art Gallery, Bratysława, [2021], ZA maľbou / Behind the Painting (collateral damage), Považská galéria umenia, Žylina, [2022], Invisible Order, Galéria Sumec, Szkoła Designu, Ivanská cesta 21, Bratysława, [2023], After 2022 / From the Ashes and Dust of the Colorful Past, Nová Vlna, Trenčyn, [2023]; Expanded Reunion, White & Weiss Gallery, Grösslingová 50, Bratysława, [2026]

Jednocześnie jako uczestnik wystaw zbiorowych prezentuje swoje prace w renomowanych instytucjach w kraju i zagranicą – m.in.: Contemporary Slovak Painting, Galerie hlavního města Prahy, Praga, Czechy [2005]; V. Zlínský salon młodych, KGVU: Dům umění w Złinie, Zlín, Czechy [2009]; Selection 11.1, Galerie Václava Špály, Praga, Czechy [2009]; Drawing as Thinking, Galeria U Dobrého pastýře, Brno, Czechy [2010]; Wrześniowy zbiór (młode słowackie malarstwo),

Galeria Caesar, Olomuniec, Czechy [2011]; CO JEST WSPÓŁCZESNYM OBRAZEM?, KGVU: Dům umění w Zlíně, Zlín, Czechy [2017]; Problém troch telies, autorzy: Matej Fabian — Dominik Hlinka — Rastislav Sedlačík, Staromestské kultúrne centrú, Pałac Piszatoryho, Bratysława [2025]; Projekt niedostatecznej umeleckiej jakości, Kunsthalle Košice, [2025]/

Warto przy tej okazji podkreślić również wagę zaangażowania Sedlačíka w działalność „okoł artystyczną” zarówno na własny użytek, jak i – częściej – na użytek innych: prace kuratorskie, koncepcyjne, realizacje projektów w ramach grantów i stypendiów składają się na bardzo rozległy obszar aktywności. Habilitant jest również autorem tekstów krytycznych, zarówno w formie autokomentarzy, jak i współczesnej problematyki obszaru sztuki, którą się zajmuje. Znakomitym przykładem może być tutaj choćby wydana w 2015 roku monografia „Rastislav Sedlačík: malarstwo, rysunek, obiekt, postprodukt 2004 — 2015”. Istotnym elementem działań twórczych Rastislava Sedlačíka stanowią również podejmowane przez niego zadania w zakresie kuratorstwa i tworzenia koncepcji i realizacji bardzo znaczących wystaw, jak choćby w ramach Biennale Sztuki Współczesnej, czy Biennale Architektury przygotowywanych dla Słowackiej Galerii Narodowej, czy dla ZAHORIAN & VAN ESPEN, Carlton Savoy, White & Weiss Gallery, Hangár, Tranzit ateliéry, i innych

Przedmiotem odrębnej analizy aktywności Rastislava Sedlačíka jest jego zaangażowanie na rzecz macierzystej uczelni, z którą zawodowo związany jest od 2007 roku – najpierw jako wykładowca zewnętrzny prowadzący m.in. kursy i programy podstaw malarstwa dla studentów kierunku Sztuki Piękne, czy Grafika. Od 2021 Sedlačík jest szefem Pracowni: 3EAM (Trzecia Rozszerzona Pracownia Malarstwa), którą prowadzi razem z asystentem Mgr. art. Matejem Fabianem, ArtD. Od 2023 roku pełni również funkcję szefa Katedry Malarstwa.

Program pracowni, którą prowadzi Sedlačík jest wyraźnie zbieżny z jego autorską perspektywą spojrzenia na sztukę rozumianą jako forma otwarta, pole eksperymentu i przenikania sztuki z naturalnym środowiskiem człowieka. Sedlačík widzi współczesne malarstwo „jako praktykę „hybrydową”, z uwagi na połączenie i mieszanie wielu trybów reprezentacji oraz procedur technologicznych”. Zanurzone w aktualnej problematyce medium stawia nie tylko na konieczność nabywania odpowiednich kompetencji, ale również, a może przede wszystkim, kształtowanie wśród studiujących krytycznych/twórczych postaw wobec otaczającej rzeczywistości. Jak pisze w autokomentarzu: „sam proces zapoznawania się z tymi możliwościami, wartościami i pozycjami medium malarskiego wprowadza szereg potencjalnych trajektorii, które tworzą główną linię nauczania”.

Wielkie uznanie budzi zaangażowanie Rastislava Sedláčka w rozwój Akademii w Bratysławie, szczególnie w zakresie doskonalenia i upowszechniania oferty kształcenia, poprzez kształtowanie koncepcji programów studiów oraz planów nauczania, a także realizację strategii umiędzynarodowienia. Sedláček często prezentuje dorobek katedry malarstwa oraz zagadnienia związane z dydaktyką i praktyką artystyczną. W tym celu aktywnie korzysta z programów mobilnościowych i rezydencji, organizując liczne warsztaty oraz wykłady z udziałem zaproszonych gości.

Wyrazem docenienia dla kompetencji Sedláčka było zaproszenie go do różnych gremiów oceniających, takich jak projekty wystaw reprezentujących Czechy i Słowację na 61. Biennale Sztuki w Wenecji oraz projekty w systemie grantowym KEGA. W 2018 roku otrzymał prestiżową Nagrodę Rady Galerii Słowacji, zajmując 3. miejsce za projekt ekspercki dotyczący architektury i designu wystawy „Rastislav Sedláček, Marcel Benčík, Noro Lacko: Krajina dneSKa” w VSG.

Wydaje się, że to właśnie ten rozległy *background*, na który składają się wszechstronne wykształcenie i zróżnicowane doświadczenie zawodowe uwalnia go i chroni przed ortodoksją. W tym sensie, jak śmiem przypuszczać, również malarstwo zostało włączone w pole zainteresowań Artysty nie tylko jako środek ekspresji, jak i jako rama medium, której wytrzymałość wymaga sprawdzenia.

Pewnie dlatego malarstwo to od jakiegoś czasu zaczęło uciekać z obrazu – eksponując swoją materialność, paradoksalnie dąży do rozpuszczenia się w niej, nie tracąc jednocześnie nic ze swojej gęstości. Dzięki takim zabiegom zaanektowana przez nie przestrzeń staje się czymś znacznie bardziej złożonym, niż tylko trój-wymiarowy obraz. Staje się miejscem abstrakcyjnym i niejednoznacznym. Ukazując swoją potencjalność, wprowadza poczucie chaosu i niepewności. Żyjąc w symbiozie, wyprowadza z niej zupełnie inny porządek.

Sedlacik konfrontuje nas nie tyle z przestrzenią, co z własnym spojrzeniem – dalekim od publicystyki, czy uwikłania w rzeczywistość w sposób bezpośredni. To raczej rodzaj poezji wizualnej – zajęcie jakiejś postawy twórczej wobec tego, co się dzieje. Bez względu na to, czy proces rozwija się według jakiegoś z góry przyjętego scenariusza czy też bez. Malarstwo (sztuka) Sedláčka nie jest zainteresowane powierzchnią zjawisk, ale chce być raczej spoiwem rzeczywistości. Tworzone bez pretensji to ponadczasowości, czy nawet trwałości.

Sedláčka interesuje krajobraz, który nie jest sielanką – to zazwyczaj pole konfliktów, ścierania się interesów, aspiracji i dążeń, odbicie lokalnych warunków społecznych, ekonomicznych,

mentalności i globalnych wpływów – szuka dla niego nowej perspektywy, nowego wymiaru, łącząc we właściwy dla siebie sposób wnętrza i zewnątrz na każdym poziomie znaczeń.

Ikonografia dziedzictwa transformacji usytuowana gdzieś pomiędzy codziennością, a sztuką, pomiędzy ikoną, a dokumentem, pomiędzy skansenem a poczekalnią (funkcją dawną, a jeszcze nie sprecyzowaną, najczęściej prowizoryczną). Artyście udało się wypracować zwięzły, charakterystyczny, a zarazem bardzo pojemny język, w którym spotykają się różne sposoby myślenia. Poprzez zmianę kontekstu, włączane przez Sedlaćka elementy przeistaczają się w coś zupełnie innego, odrywającego się od swej pierwotnej funkcji. Stworzone z okaleczonych części zmuszają nas do patrzenia „poprzez fragment”. Tym samym jego malarstwo można rozpatrywać jako „realność materialną” będącą w fazie nieustającego tworzenia i niszczenia. Jeżeli szukać związków z ikonografią pejzażystów – najbliżej im do romantycznej nostalgii i piękna ruin, choć odnajdziemy tu również modernistyczne aspiracje/utopie racjonalnie planowanych przestrzeni manifestowane za pomocą rozpoznawalnego kodu plastycznego zanurzonego w rodzimym rezerwuarze dobrze znanych form epoki, w której dorastał. Odnajdziemy tu również chaos i nieprzewidywalność, które stanowią nieodłączny wymiar autentycznego zamieszkiwania.

Dokonując pewnych interwencji i modyfikacji w rzeczywistości istniejącej lub specjalnie spreparowanej do miejsca przeznaczenia, Sedlaćk zmienia przestrzeń fizyczną w przestrzeń mentalną. Krajobraz, który w płynny sposób staje się martwą naturą, żyje swoim życiem, sprawiając, że rzeczywistość przestaje być oczywista.

To co najbardziej interesujące w obrazach Sedlaćka, to krawędzie – ich nieostra linia, ich linia przerywana. Kategoria malarstwa – by posłużyć się słowami Rossalind Kraus – uległa tu rozciąganiu, ugniataniu, wykręcaniu demonstrując swą niezwykle elastyczność by zmieścić wszystko, co potrzebne / konieczne. Poprzez twórczość Sedlaćka doświadczamy przestrzeni w procesie, przekonując się, że do jej opisu zręcznie jest używać czasowników, pozbawionych rzeczownikowych ambicji zatrzymania, unieruchomienia, czy kontroli.

Te prowizoryczne i tymczasowe instalacje z odzysku zawierają możliwość (i dają nadzieję) bycia czymś innym. Nie czymkolwiek, ale czymś, co jest dla nas znakiem możliwości zaistnienia. Są potencjalne dzięki swej możliwości przekształcenia się. Te formy wyjściowe noszą niekiedy ślady de-konstrukcji – poddane analizie czasu, który rozłożył je na fragmenty. Widzimy więc rzeczy nie takie jakie są, ale jakie mogły się stać. Mają wolność bycia tym, czym są – nie zamiennikiem, czy reprezentacją czegoś innego. Czasami wewnątrz przeniesione jest na zewnątrz lub (może nawet częściej) na odwrót. Zawsze jednak jest to dziwna przestrzeń wypełniona wyobraźnią i

wrażliwością, myślami i emocjami. Co można z nimi zrobić – myślę, że przede wszystkim wczuć się w nie i myśleć nimi.

Biorąc pod uwagę dorobek artystyczny, naukowy i organizacyjny mgr. sztuki Rastislava Sedláčka, dr. sztuki, jego pasję, zaangażowanie i energię w pełni rekomenduję przyznanie mu stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie Sztuki

podpis v.r.